

DE WAARHEID

DE LEER VAN RUDOLF STEINER

26 juli 1957

Goedenavond vrienden,

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denk zelf na, dan plukt u de meest goede en zuivere vruchten van een bijeenkomst als deze. Er is gesproken over inwijding, over magie. Nu zou ik eigenlijk uit de toon willen vallen. Ik zou gewoon willen spreken over: De waarheid.

Per slot van rekening, wanneer wij in het aardse leven zitten, of wanneer wij in een geestelijke sfeer vertoeven, dan is de grootste vijand van onze bewustwording en gelijktijdig onze grootste helpster "Ixaya", de Godin van de Begoocheling en Betovering. Rond ons is een wereldwaan, zodat wij niet meer weten, wat reëel is, wat waar is en wat alleen misschien slechts uit onszelf is voortgekomen. Gedurende het gehele bestaan van de mensheid, heeft men steeds weer gezocht naar de waarheid. Nu kun je natuurlijk van mening verschillen over hetgeen waar en niet waar is. Zo lang er geen absolute waarheid erkend is, is die strijd mogelijk. Toch zijn er altijd een paar punten die ons direct opvallen. Eén ervan is dit: Wij weten veelal, wat waar is, maar wensen het niet te accepteren. Bv. Wanneer in een bepaald land de produktienorm niet is gehaald, dan zegt men, tegen alle waarheid, dat deze norm weliswaar is overschreden, maar dat men, uit regeringsredenen en tevens om arbeiders te sparen, besloten heeft de norm tot het redelijke terug te brengen. Daarna volgen dan de ware cijfers.

Nu zult u zeggen: "Maar dat gebeurt alleen in landen, waar dictatuur is." Dat weet ik nog zo net niet, vrienden. Ik denk, dat het niet alleen gebeurt in landen, waar dictatuur is, maar in heel veel huisgezinnen en bij heel veel mensen is het eigenlijk ook zo. Hoe vaak is het u niet gebeurd, dat iemand tegen u zei: "Regenen vandaag? Dat gebeurt niet. Kijk eens, wat een stralende hemel." Maar als je dan 's middags samen met een nat pak staat, dan zegt dezelfde: "Heb ik je het dan ook niet gezegd? Had dan ook een regenjas meegenomen." Daarin ligt een bewuste ontwijking van de waarheid. Maar wanneer je met dit bewust ontwijken begint, weet je uiteindelijk niet meer, waar het einde is. Daarom ga ik nu een paar korte punten formuleren, juist over dit onderwerp "waarheid". Het zijn eigenlijk een reeks van spreukjes als een soort bloemlezing tesamen gevlochten, die u misschien hier en daar erop kunnen wijzen, dat u de waarheid wel weet, maar ze liever niet, zelfs aan uzelf, bekent.

Waarheid is datgene, wat door niemand bestreden kan worden, ook niet door God.

Wanneer iets werkelijk waar is, dan is het een eigenschap van de Kosmos, een uitdrukking van het Goddelijke, als zodanig onveranderlijk en eeuwig vaststaand. Dat kan niemand bestrijden. Waarheid is voor velen slechts een begrip in reeksen van woorden uitgedrukt en zelden beleefd. Oh, men spreekt wel over de waarheid, maar hoe vaak komt het niet voor, dat wij die waarheid veel liever niet horen. Dat wij veel liever zouden horen: "Laat die waarheid nu in hemelsnaam, waar zij is." Dan gaat onze mooie droom aan stukken. Wij spreken over de waarheid, maar wij zoeken ze zelden. Toch is waarheid uw kracht. De kracht van de waarheid is de band, die de Schepping tesamen houdt.

De band van de waarheid. Waarom een band? Omdat slechts de ware verhoudingen tesamen ook een evenwichtig geheel kunnen vormen. Omdat slechts in de realiteit, Goddelijke Realiteit, een Schepping mogelijk is, die blijft voortbestaan. Al het andere is onevenwichtig en het onevenwichtige vernietigt zichzelf. Dan kunnen wij heel rustig voor onszelf zeggen:

Wie de waarheid kent, heeft het eeuwig leven gevonden.

Het eeuwig leven is waarheid. Als je het nu op meer burgerlijke manier gaat bekijken, zo buiten het geestelijke om, dan komen er verschillende andere dingen naar voren. Dan zegt men:"

De waarheid is datgene, wat je wel weet, maar niet mag zeggen.

Dat komt vaak voor. Want in een stoffelijke norm valt de waarheid soms te rauw, zij zou een hele omwenteling teweeg kunnen brengen. Omwentelingen zijn niet steeds altijd gewenst, tenzij in onszelf. Dus dan spreken wij de waarheid niet. Maar weten wij de waarheid? Daar gaat het om. Zo kan je de waarheid stoffelijk als volgt omschrijven:

Waar is het, dat wij leven en dat ons leven geen einde heeft.
 Waar is het, dat wij streven.
 Waar is het, dat er rond ons krachten leven die ons helpen en bestrijden.
 Waar is het, dat in ons leeft een Licht, dat engelen ons benijden.

Dit is allemaal waar. Maar kunt u deze waarheid ook werkelijk waarderen? Wij spreken ze wel, geloven ze misschien ook wel, maar doen wij er iets mee?

Waar is, dat de sterren aan de hemel ons noodlot schrijven.
 Maar waar is het, dat wij onze eigen wegen kunnen gaan,
 wanneer wij in ons een kracht dragen,
 groter dan al, wat in sterren kan staan.

Met andere woorden, er zijn zeker Krachten, die je noodlot binden. Er zijn Krachten, die je als het ware dwingen een zekere richting uit te gaan. Dat is waar, daarover kan men niet strijden, maar even waar is het, dat in ons een Kracht bestaat, zo groot, dat wij al deze andere Krachten kunnen overwinnen. Het is waar, dat het verloop van ons hele leven als geschreven staat in ons lichaam, ons gelaat, in de lijnen van onze hand. U gelooft het misschien niet, maar toch is dit waar. Wie deze dingen weet, ziet aan de groei en bouw van een lichaam wat voor een persoon hij voor zich heeft. Wanneer je bv. kijkt in de handen, dan zie je in het spel van de lijnen zeer veel, wat je het karakter van de persoon en het verloop van zijn leven onthult.

Het wezen van de mens is waar, maar de mens beseft het niet.

Wij zoeken allemaal naar de waarheid en verlangen naar een toestand, waarin wij absoluut geen strijd kennen, waarin wij niet gebonden zijn aan allerhande wensen, waarin alleen maar één oprechte, eerlijke verhouding bestaat met God; door God, met de wereld. Die waarheid kennen wij, want anders zouden wij niet ontevreden zijn. Toch durven wij die waarheid voor onszelf niet uit te drukken.

Nu zal mij de spreker van de vorige week misschien kwalijk nemen, dat ik eventjes op zijn magie terecht kom. Ik zou zeggen: een van de grootste waarheden is dat 3/10 van hetgeen men magie noemt, zelfbedrog heet. Want daar wij de waarheid niet durven beseffen omtrent de krachten waarmee wij handelen en werken, toveren wij onszelf een reeks van vastgestelde verhoudingen voor, die in feite niet bestaan. Wij gebruiken allerhand manualen en rituelen, die bestemd zijn om onszelf in de eerste plaats zó gerust te stellen, dat wij de ware band, die tussen ons en elke wereld bestaat, durven accepteren en ermee durven werken. Je kunt op de wereld ontzettend veel tot stand brengen. Veel meer dan u zich misschien kunt realiseren. Maar dat kan alleen in waarheid gebeuren. Op het ogenblik, dat de leugen komt tussen ons en ons doel, is het (doel) onbereikbaar geworden.

U vraagt zich misschien, waarom wij honderden, misschien duizenden jaren lang zullen moeten reïncarneren. U vraagt zich misschien af, waarom nu en telkens weer een zware last van levens op je schouders wordt gelegd. U vraagt zich af, waarom het in de wereld nu zo gaat, of het niet anders kan. Is het eigenlijk niet, omdat men niet oprecht is? Niet de waarheid werkelijk zegt en spreekt en streeft en leeft? Iedereen wil van die ellendige atoombommen af. Iedereen wil van de lange afstandsraketten af, iedereen wil ontwapenen.

Wanneer wij nagaan, hoe de mensen van de wereld denken, is dit werkelijk waar. Die gedachte, dit gevoel, leeft bij menigeen. Maar denk dan verder. Zo dit alles waar is, hoe komt het dan, dat de wereld nooit tot een beslissing is geraakt? Hoe komt er dan oorlog na oorlog? Bedenk, dit is niet alleen van deze tijd. Reeds in de tijd van Ramses III werden er ontwapeningsconferenties gehouden. Niets nieuws onder de zon. Maar hoe komt het dan, dat de mensen steeds hebben gesproken over ontwapening, vrede en duizendjarig rijk, zonder het ooit te bereiken? Het antwoord is duidelijk: omdat men niet waar, niet oprecht, niet reëel wilde zijn. Bezie de wereld rond u en vraag u af, hoe het komt, dat de mensen op de wereld zo dikwijls ruzie met elkaar

hebben. Het antwoord is eenvoudig: omdat zij de waarheid niet denken, niet spreken en niet accepteren.

Wanneer iemand bij u binnenkomt en zegt: "Wat zie jij er idioot uit", dan bent u gekrenkt, u loopt daarvoor weg. Toch kan het heel goed waar zijn. En waarom? U denkt liever over uzelf als iets perfects, een moderne Rudolph Valentino, of misschien een Marilyn Monroe. U draagt dat beeld met u als een idee. Het is niet echt, niet waar. Juist daarom stoort u zich eraan, wanneer iemand die illusie verstoort.

Ook hebt u zelf bepaalde mogelijkheden, die u op dezelfde manier voor uzelf vernietigt. Denkt u eens even goed na. God heeft aan alle mensen de werkelijke levensadem gegeven. In u is de Lichtende Kracht: Zijn Adem, die uw ledematen beweegt, uw hersens doet denken en uw geest voortdraagt naar hogere sferen. Draagt niet iedere mens dit in zich? Waarom gebruikt men die Kracht dan niet? Dan zegt u: "Ja, maar ik ben nog zo dom. Ik moet nog zoveel leren." Dat kan waar zijn. Maar wanneer u dat gebruikt als een uitvlucht om die Kracht niet te accepteren en niet te gebruiken, haar tot een werkelijkheid in uw leven te maken, dan bedriegt u uzelf.

Stel je nu eens voor, dat dat Licht kenbaar, waar en werkelijk in je zou zijn, dan zou je tegen de wereld niet meer mogen liegen. U zou aan anderen niet meer met een beleefd knikje voorbij kunnen gaan. U zou niet meer kunnen zeggen: "Dit zijn mijn minderen." Ook zou je niet meer kunnen zeggen: "Nou, met die belastingen neem ik het zo zwaar niet. Een beetje ontduiking geeft toch niets. Een beetje smokkelen? Nu ja, het is tegen de staat, het is sportief." Dat gaat dan niet meer. Dan kunt u ook niet meer zeggen: "Een politiek compromis is goed." Dan weet je, er bestaat geen aanvaardbaar compromis. Er bestaat alleen de waarheid. In die waarheid kunnen wij samengaan, of elkaar ontmoeten. Maar met leugens kun je niets goeds tot stand brengen. Dat zou lastig zijn. Dan zou bv. menige secretaresse tegen haar baas moeten zeggen: "Hoor eens, oude brombeer, gebruik nu eens je hersens." Maar als zij dat doet, dan wordt zij ontslagen. Daarom doet zij het liever niet. Maar als zij de consequenties van de waarheid niet wil aanvaarden, kan zij ook de absolute waarheid op een ander gebied niet verwerven. Waarheid is niet te verdelen in vakjes. Er bestaat niet de grote taart van levenskracht ergens, waar je voor een paar kwartjes een punt uit kunt halen. Dat gaat niet. De waarheid is een geheel, onscheidbaar, ondeelbaar. Wanneer men zich dat realiseert, dan zal men ook begrijpen, hoe groot de gevolgen zijn, die aan het accepteren verbonden zijn, dat de huidige maatschappij in elkaar valt. Dan valt ontzettend veel van je eigenwaan weg. Dan krijgt voor jou de hele wereld een ander aanzien.

Onwillekeurig vraagt u zich nu af: is dat dan wel de moeite waard? Ach, laten wij dan maar eens gaan zien, wat de waarheid voor ons kan doen. Oprecht zijn, waar zijn, ons niet aanstellen, betekent, dat wij ons standpunt tegenover de wereld scherp bepalen. Het betekent ook, dat wij door de gewoonte van de oprechtheid altijd "waar" zullen blijven, zodat eenieder weet, wat hij aan ons heeft. Dat houdt dus ook in, dat al onze verbindingen in de wereld op waarheid berusten en niet op illusies. Verder, wanneer wij eerlijk oprecht zijn, de waarheid liefhebben en zoeken, wanneer wij trachten de absolute waarheid in ons te bezitten, dan weten wij ook, dat ook ons geloof voor ons een werkelijkheid wordt. Dan weten wij ook, dat in ons een kracht leeft en dat wij die gebruiken kunnen. Dan aarzelen wij niet meer daarbij. Dan zeggen wij niet "Oh, als ons dit nu eens niet gelukt..." Dan gaat men en zegt: "Ik handel" of "Ik genees". En met een vol vertrouwen, met een inzetten van geheel de persoonlijkheid kan men genezen, kan men handelen, de Kracht, die in het eigen wezen woont, activerend. Dan zegt men niet meer: "Misschien is het morgen zus, of zo." Dan zegt men: "Zo denk ik mij morgen en dus handel ik ernaar." Geen overwegingen meer. Geen tweezijdigheid meer.

Men moet de keerzijde van de medaille ook weten te zien. Dat is ongetwijfeld waar. Maar even waar is het, dat men voor zich een bepaalde zijde van de medaille zal moeten kiezen als eigen beleven, als ogenblikkelijke werkelijkheid. Nu is het waar, dat je altijd een van de twee zijden van een bepaalde zaak altijd het beste vindt vanuit je eigen standpunt. Handel je daarnaar, dan zul je jezelf in de wereld zo een werkelijkheid kunnen scheppen, die doel heeft, die bewustwording en geluk betekent.

En als je het niet doet? Ik zal maar even een voorbeeldje geven. Laten wij terug gaan tot het Nederland van 1940 - 1945. Toendertijd waren er mensen, die zeiden voor zich: "Wij zijn het niet eens met alles, wat er hier gebeurt." Dat was natuurlijk redelijk. Zij hadden daar zeker gelijk in. "Maar", zo gingen zij verder, "de andere kant is toch ook niet zo slecht, laten wij nu maar een beetje aan deze kant en wat aan die kant geven, dan komen wij er wel uit." Hoezeer de

onwaarheid zegeviert onder de mensen, kunt u afleiden uit het feit, dat dit onvoorstelbaar vaak gebeurd is. Maar die mensen zullen nooit geheel uit hun problemen komen. Houden zij zich nu aan de kant, die gewonnen heeft, dan zijn zij voor zichzelf in hun hart schuldig. Houden zij zich aan de andere kant, dan zijn zij door hun verder gaan, zonder aansprakelijkheid hiervoor te aanvaarden, verraders en profiteren zij ten koste van anderen van dingen, die zij zelf zeker niet verdiend hebben. Zij zijn niet oprecht geweest.

Wanneer iemand echter in die dagen heeft gezegd - ook al mag dat uit het huidige standpunt onjuist zijn geweest: "Zo kies ik. Dit is voor mij waarheid", en werkelijk daarnaar geleefd en gestreefd heeft zo goed hij kon, een mens dus met een ideaal, daar mankeert ook nu niets aan. Degene echter, die op een compromis heeft aangestuurd, heeft innerlijk veel voor zichzelf bedorven. Die heeft zijn eigen wereld, de waarde van eigen moraal ontwaard. Als zo iemand doodgaat, denkt u dat aan de andere kant wordt gezegd: "Nu ja, je was oud-verzetsstrijder, ga de hemel maar in. En jij was lid van de N.S.B., ga jij maar naar de onderste verdieping". Daar wordt gevraagd, hoe je hebt geleefd volgens je eigen overtuiging en inzichten. "Ben je oprecht geweest tegenover de wereld en jezelf? Heb je werkelijk het goede willen doen?" Wanneer je daar "ja" op kunt zeggen, dan wordt er niet gevraagd, wat je bent geweest, communist, sociaal-demokraat, socialist, of nazi. Dan vragen zij ook niet, of je een neger bent, of dat je ergens anders vandaan komt. Ook word je niet gevraagd, of je uit een deel van de maatschappij komt, dat cultureel hoog, of laag staat. In de sferen geldt alleen maar het Licht, dat je in jezelf draagt. En Licht is identiek met de waarheid.

Wanneer u zich dit realiseert, dan zult u ongetwijfeld met mij eens zijn, dat het vermogen eerlijk te zijn tegenover jezelf en tegenover anderen een heel grote rol speelt in elke geestelijke ontwikkeling. Wat meer is, dan zult u waarschijnlijk niet meer durven ontkennen, dat er in uw eigen leven maar al te vaak door halve waarheden en halve onwaarheden voor, en uzelf, en voor anderen, maar al te vaak onmogelijke situaties zijn geschapen. Dan zult u niet meer kunnen ontkennen, dat door deze onoprechtheden en in de wereld en in de geest veel teloor gaat, wat anders reeds nu in de glorierijke volmaaktheid van het Licht zou kunnen schitteren.

Misschien denkt u, dat dit veel woorden zijn over weinig belangrijke dingen. Misschien vindt u het groot gepraat over dingen, die onmogelijk zijn, of voor u van te weinig belang. Toch wil ik niet eindigen zonder nog een paar aanhalingen omtrent de waarheid te geven.

Waar zijn is de zwaarste taak van het leven. Waarheid beleven is het grootste loon, dat God de mens kan geven.

Wanneer je werkelijk de waarheid beleeft, niet alleen maar de wereld, waarvan je deel uit maakt, maar de daarin geopenbaarde werkelijkheid, dan heb je al op aarde, in die wereld, een loon gekregen, dat alle dingen te boven gaat. Dan immers leer je de werkelijke bedoeling van de dingen te doorzien. Doelbewust een offer brengen is in verhouding gemakkelijk. Een offer brengen terwijl je niet begrijpt waarom, is daarentegen heel moeilijk. Iets accepteren, waarvan je niet weet, wat het betekent, brengt onrust. Accepteren, wat God je geeft in het leven met een vol bewustzijn, betekent de grootste vreugde, die er bestaat.

Wie de waarheid gebruikt, vindt zichzelf; wie de waarheid misbruikt, verliest de wereld.

Wanneer je in je leven de waarheid gebruikt om steeds verder te komen, steeds intenser te leven, dan zul je daardoor jezelf leren vinden in waarheid. Maar als je voortdurend de leugen gebruikt, raak je daardoor alle waar contact met de wereld kwijt. Je gaat alles verkeerd inschatten en verkeerd waarderen. Je verliest de ware wereld en blijft alleen achter, zonder leven, zonder zelfkennis, verlaten in een wereld vol duistere zelfbegoocheling.

Wie de waarheid zegt is dwaas; wie de waarheid leeft, is ingewijd.

Wie de waarheid wil spreken, zegt uiteindelijk niets. Waarheid is iets, wat je niet met woorden naar voren kunt brengen, maar alleen in jezelf beleven. Daarom is nadrukkelijk spreken over de waarheid vaak niets meer dan het verbergen van een leugen. Maar wie de waarheid leeft, ondergaat een inwijding. Door zelf waar te leven, beleef je de waarheid in alle dingen. Dit brengt een kracht en bewustwording, die je boven jezelf verheft, boven het "Ik" in beperkte vorm. Dan wordt het een bewustwording van het ware, werkelijke "Ik", dat in God, ver boven alle dingen in schijn, werkelijk bestaat.

Vraag: Waarom zouden de engelen ons benijden?

Antwoord: De engelen benijden ons, omdat een engel een lichtende geest is, die ofwel de strijd om de bewustwording reeds heeft volbracht, dan wel ze nog moet beginnen. Juist deze wezens weten, hoe goed het is, hoe de vreugde groot is van (het) in de strijd iets te winnen. Het klinkt u misschien vreemd, maar stelt u zich eens voor, dat u alles hebt, wat uw hart begeert. Dan kunt u heel gelukkig zijn. Maar de intensiteit van leven, die iemand ondergaat, die telkemale weer een pas verder komt, die beleeft u niet. De mens, die juist doordat hij streeft, een geest, die nog steeds geboeid wordt, kan door zijn eigen noodzaak tot streven, zij het voor kort, vaak God intenser beleven dan een engel kan doen. Slechts degenen onder u, die zichzelf als afzonderlijke persoonlijkheden kunnen vernietigen door de waan van een af zonderlijk "Ik" prijs te geven, kunnen door op te gaan in het Groot-Goddelijke, weer die intensiteit van vreugde en leven kennen. Meestal doet men dat sneller, wanneer men een bewustwordingsgang heeft doorgeemaakt. De engelen, die sinds het begin van de wereld gelijk zijn gebleven, werkende voor de mensheid, strevende naar God, en toch niet kennende een bereiken, leven volgens hun eigen wezen alleen en kennen niet de vreugde van een oprecht geven, een oprecht aanvaarden. Is het dan (een) wonder, dat zij ons benijden?

Vraag: In de politiek wordt vaak met de waarheid getransigeerd (geschipperd; Red.). Maar degenen, die daaraan debet zijn, kunnen niet altijd doen wat zij persoonlijk willen. Het lijkt mij bijna onmenselijk de consequenties van een geheel waar zijn hier te aanvaarden.

Antwoord: Mij lijkt dit niet. Deze mensen hebben over het algemeen een waanvoorstelling. Zij menen, dat deze wereld, die nu voor hen bestaat, ook werkelijk de echte is. Maar zij zien elke omwenteling als een nadeel en zoeken voortdurend de huidige status te handhaven, misschien haar nog verder te perfectioneren. Is het echter geen waan aan te nemen, dat in een wereld van veranderende vormen en steeds voorbijsnellende tijd iets permanent zou zijn? Wat gebeuren moet, gebeurt toch. Zou men ontwapenen, zeker, dan zou Amerika's levenspeil aanmerkelijk dalen. Maar het zou na korte tijd hoger dan ooit kunnen rijzen door een hervorming van de industrieën en grotere rijkdom van producten. Echter zou er een periode komen van ongeveer twintig jaren van betrekkelijke armoede. De politicus kan dit risico niet nemen, daar hij de moed niet heeft de gevolgen te aanvaarden van de waarheid. Hij zou dan moeten zeggen: "40 tot 60% van de staatsinkomens wordt verkwist aan ambtenarij en bewapeningen, die niet nuttig zijn of gebruikt worden, behalve in oorlogen, waarin de rest van het volksvermogen wordt verloren." Indien u nu zou zeggen dat er een omwenteling zou komen, als één van hen dit zou opmerken, dan ben ik het direct met u eens. Desondanks zou ik toch de waarheid voor willen staan en wel om de volgende redenen:

Wanneer men nu zou proberen de waarheid te vertellen en eerlijk en oprecht de gevolgen ervan zou willen aanvaarden, dan zou door deze waarheid ook de werkelijke reeks inzichten van de mensheid, zouden de ware gevoelens van vele mensen eindelijk zegevieren. Dan zou naastenliefde niet meer een verplichting zijn, die wordt voldaan met twee dubbeltjes en beloond met een collectespeldje. Menigeen gooit er voorzichtig een paar centen in. Dat is niet duur en lijkt ook heel wat. Dat is de grote fout. Bij de mensen staat de schijn voorop. Men klopt zich op de borst en denkt, dat zij zo goed zijn, dat zij alleen het goede willen. Men vergeet daarbij op te merken, dat men voortdurend zichzelf en de waarheid loochent, omdat men zich ervoor schaamt de schijn terzijde te stellen en te vertellen, wat de waarheid is.

Ik geef toe, dat voor zoiets grote moed nodig is. Maar dit terzijde gelaten, meen ik, dat voor heel de wereld een oprecht en waar zich uitspreken over doeleinden en bestrevingen gepaard met een waar erkennen en toegeven van de foute toestanden door verschillende Staten, een oprecht spreken over de werkelijke toestand in de wereld van een veel groter belang zou zijn voor de mensheid en betere gevolgen zou hebben dan de kwakzalverij van de verdraaide waarheid, die de wonden van de wereld dreigt te vervormen tot pestbuilen, die in een oorlog het vergaan en de dood betekenen, van een groot deel van de mensheid, of misschien wel van alle mensen op aarde. Het is niet gemakkelijk om deze dingen te bespreken, maar dit erkennende, blijf ik erbij, dat het spreken van de waarheid noodzakelijk is. Geestelijk kun je zeggen: aan de waarheid brand je je niet, maar wel aan de leugen.

Opmerking: Dat is toch wel een heel grote consequentie.

Antwoord: Wanneer iemand bv. door kanker aangetast is en een deel van zijn lichaam wordt geamputeerd, heeft dit ongetwijfeld ook grote consequenties. "Maar", zo zegt dan de dokter, "het is in ieder geval beter dan dat de patiënt succombeert (sterft; Red.)." Leugen en bedrog, vooral het leugentje om bestwil, zijn bij heel veel mensen - men kan wel zeggen op haast de hele wereld - tot een soort sluipende kanker geworden, die bewustwording, leven en streven van de mensen terugbrengt tot een automatisch zoeken naar wat genietingen en verder het leven lijdelijk doet ondergaan. Geestelijk is dit de dood, een geestelijke ondergang, die een hernieuwd stoffelijk leven steeds weer noodzakelijk zal maken, die alle vooruitgang stilzet. Ik ben het met u eens, dat de gevolgen van waar-zijn groot moeten worden genoemd. Maar de consequentie van een voortgezet niet-waar-zijn is groter. De waarheid is uiteindelijk toch ook, dat een mens beter kan sterven en daardoor een hoger bewustzijn vinden, dan 90 jaren te leven om dan geestelijk in duisternis te lijden en uiteindelijk terug te moeten keren tot de wereld om daar eenzelfde leven opnieuw te moeten beginnen. U kunt dit met mij eens zijn, of niet, maar ik meen, dat dit vanuit mijn standpunt althans, volledig juist is.

Vraag: De leugen is over heel de wereld verbreid. Wanneer men op vooraanstaande plaatsen in het leven de waarheid zou spreken, dan zou daar een zodanige golf van verontwaardiging en leugen op volgen, dat de gevolgen niet te overzien zijn. De toestand is toch aan de grote geestelijke leiders ook bekend. Wanneer het nodig is, zullen die toch wel ingrijpen?

Antwoord: Er zijn kort geleden een paar opstandelingendorpen met kleine versterkingen, die fortgen genoemd worden, gebombardeerd. Heel sportief heeft men echter voor men dit deed, kennis gegeven aan de inwoners, dat dit de gevolgen van de opstand waren.

Op het ogenblik spreekt men over de hele wereld over de waarheid als een noodzaak. Niet alleen door middel van mediums. Woorden hierover worden kunstenaars, artisten in de mond gelegd. Zij worden gebracht van kansel en preekstoel. De roep om verdraagzaamheid en waarheid, mijn vriend, klinkt op het ogenblik door de hele wereld. Ook dit is een waarschuwing, niet alleen maar een vraag. De waarschuwing is deze:

Wanneer de wereld in leugens blijft volharden en haar haat, zoals op het ogenblik het geval is, deze rationaliserende met z.g. behoeften en noodzaken, met spelculaties omtrent omwentelingen, opstanden en economische consequenties, dan graaft deze wereld niet alleen stoffelijk haar graf, maar bereidt zij zich en haar bewoners een geestelijke ellende, die haast zonder gelijke is. De leiders van de mensheid kunnen niet veel doen. Dat is waar. Hun verantwoordelijkheid is wel zeer groot. De hoge geestelijke leiders kunnen iemand immers niet het leven nemen, of uit het politieke leven terugdringen door bv. ziekte, zonder de verantwoording te dragen voor een gelijkwaardige mogelijkheid tot bewustwording voor het slachtoffer van de maatregel. Want door schuld van de leiders mag geen enkele geest in het duister teloor gaan. Dit is de reden, dat er zoveel wordt geduld. Toch vallen er steeds politieke figuren. Hoofdzakelijk politieke figuren, die eigen idealen en waarheid verloren hebben (en) verloochend. In de toekomst zullen er nog meer (komen). Dit is grotendeels het werk van de leiders van de wereld, die nog trachten het ergste te voorkomen. Gelijkzeitig leren zij aan alle mensen: verdraag anderen, maar bovenal, wees waar. Misschien dat, wanneer de kleine man leert deze raad op te volgen, ook de groten van de aarde eindelijk de moed zullen hebben om de treurige waarheid uit te spreken.

Opmerking: Maar heel veel leiders drijven de mensheid voort op een verkeerd pad en heten toch groot en goed (te zijn), zijn zeer machtig.

Antwoord: Met andere woorden, de vrucht van de leugen lijkt zoet. Maar de prijs, die ervoor betaald wordt, is onvoorstelbaar hoog. Dit zal men overal en in arbeidersbewegingen, en in politieke partijen, in kerken, ja, overal moeten ontdekken. Wij hopen, dat die ontdekking niet te pijnlijk wordt. Daarom nogmaals de nadruk op de waarheid. Zo voor een paar mensen hier nu, maar weinig of veel toehoorders, altijd weer, nu hier, dan daar. Alles in de hoop, dat de mens op de duur, zelfstandig denkende en zoekende naar waarheid, zich zal leren voorbereiden op de tijd, dat de waarheid niet meer verborgen kan blijven. In de tijd, dat mensen met de veelgeliefde kluiten niet meer in 't riet te sturen zijn, de zeer gewaardeerde doofpotten zullen barsten, zullen dan deze mensen misschien in staat zijn de juiste houding aan te nemen en zo nog te redden, wat er nog te redden valt.

U hoeft niet pessimistisch te zijn. Maar de wereld staat op het ogenblik in het teken van de vernieuwing en dat gaat nu eenmaal altijd met strijd en nood en met leed gepaard. Op deze wereld zal nog heel wat pijn, strijd en leed zijn. Misschien geen wereldoorlogen, geen wereld, die

met een laatste atoomexplosie uit het Al verdwijnt. Maar dan toch wel een wereld, die economisch vast loopt, die niet meer weet waarheen, een wereld, die politiek vastloopt in compromis, staking en opstand. Een wereld, die door de natuur wordt gegeseld. Een wereld, die in bloed misschien zal trachten te smoren, wat niet meer is dan een uiting van het zoeken naar waarheid van zekere groepen.

In het Oosten is het begonnen: China. Het dringt door in verschillende landen. Indonesië is er ook een voorbeeld van. Het spreekt in de satellietstaten van Rusland. Het gist in Oost-, maar evenzeer in West-Duitsland. Het fluistert opstandig in Frankrijk, het dreigt in België en begint langzaam en voorzichtig ook te kankeren in Nederland. Het gaat verder. Ook in N.- en Z.-Amerika zijn de zaken allang niet meer, zoals zij eigenlijk moeten zijn.

Dit alles is alleen maar een waarschuwing, het begin van een eerste golf. De volgende golf zal veel erger zijn, grotere gevolgen met zich brengen. Daarom is het belangrijk, dat men leert de waarheid te waarderen en te beleven, is het noodzakelijk, dat men de uitvlucht: "een leugen is soms noodzakelijk", eindelijk terzijde zet en zich realiseert, dat de leugen op de lange duur altijd meer kwaad baart dan goed, dat een voortgaan met liegen een groter leed zal brengen dan onverschillig welke opoffering ter wille van de waarheid ooit zal kunnen betekenen.

Opmerking: Mag ik zeggen, dat de grote leiders op aarde zich ook niet bezig houden met geestelijke ontwikkeling? Als zij dit wel deden, zou alles wel anders gaan.

Antwoord: Ik geloof, dat u zich hier vergist. Zeer veel leidende staatslieden - en niet alleen in Westerse landen - houden zich bezig met occulte wijsheid en wetenschap, zoeken naar mystiek en magie. In veel gevallen laten zij zich leiden door kerkelijke gedachten of instanties, omdat hun geloof voor hen geestelijk zo'n belangrijke factor is. Dat is de de waarheid.

Opmerking: En hun politiek? Dan kunnen zij beter de consequentie van de waarheid aanvaarden.

Antwoord: Dat vind ik ook. Maar zij denken er waarschijnlijk anders over. Dit komt vaak voort uit een verkeerd begrip van hun eigen belangrijkheid. Er zijn mensen, die denken, dat, als zij de wereld niet meer verder kunnen leiden, dat de wereld te gronde gaat, dat de staat valt en (daarmee) alles wat zij zochten voor allen te bereiken. Dat is wel niet zo, maar dat denken zij. En omdat zij dit vaak oprecht geloven, houden zij zich vast aan hun hoge plaats ten koste van alles. Zij begrijpen niet, dat zij, wat zij vrezen, juist daardoor tot stand brengen.

Vraag: Hoe weet je nu, wat waar is? Hoe weet ik bv. dat eerder dorpen dan forten gebombardeerd werden?

Antwoord: Ik sprak over dorpen, omdat de versterkingen in de moderne tijd geen fort meer mogen heten. Wat uw vraag betreft, u zult het moeten geloven of verwerpen. Want dit ligt buiten het bereik van uw oordeel. Er zijn dingen genoeg in uw leven, waar u wel kunt over oordelen. U weet heel goed bv. of u volgens uw eerlijke overtuiging de waarheid spreekt of niet. Op de duur leert u het van anderen aanvoelen, zodat u het voor uw eigen overtuiging waarlijk ook van anderen kunt weten. Waarheid is altijd een betrekkelijk iets. Wanneer je eerlijk bent in alle dingen, volgens je beste weten, dan zul je jezelf leren kennen, een beeld van je wereld te verwerven, waardoor het je mogelijk maakt altijd het beste te bereiken volgens je bewustzijn voor jezelf, zowel als voor anderen. Door u bezig te houden met mogelijke waarheden, die zich te zeer aan uw persoonlijk denken of waarnemen onttrekken, loopt u groot gevaar in eigen leven de kleinere maar voor u belangrijke normen geheel te verwaarlozen. Het gaat er bijvoorbeeld niet om of wat Eisenhower heeft gezegd nu waar is of niet. Het gaat erom wat u gisteren bv. tegen een vriend hebt gezegd, waar was of niet. Of wat u zich voorgenomen hebt te doen, eerlijk en oprecht is, of een leugen metterdaad. Daar moet je mee beginnen. Maar wanneer je dat doet, krijg je ook een helderder inzicht in de waarheid van grote dingen, omdat je dan leert de waarheid in alles aan te voelen.

Opmerking: Toch blijft het moeilijk. Want wanneer ik bij een ander kom met mijn waarheid, die in strijd is met de zijne ...

Antwoord: Dan is niets meer waar dan het feit, dat u, overtuigd van uw eigen waarheid, de regels daarvan op uzelf toe moet passen, terwijl u niet zeker kunt zijn van de waarden, die voor een ander waar zijn. U moet dus een ander de vrijheid laten, zijn waarheid op eigen wijze te volgen en te zoeken. Moeilijk zegt u? Niet zo erg, wanneer u minstens niet bevreesd bent voor consequenties die zich in negen van de tien gevallen in werkelijkheid toch niet tonen. De mens

laat de meeste dingen na om mogelijke gevolgen die hij vreest; maar die nooit tot werkelijkheid worden, tenzij de mens natuurlijk helpt ze te verwerkelijken door zijn eigen leugens. Nu ga ik het woord overgeven aan de volgende spreker. Goedenavond.

DE LEER VAN RUDOLF STEINER

Goedenavond, vrienden. Wat zal vandaag uw onderwerp zijn?

Reactie: De leer van Rudolf Steiner.

In het algemeen gaat dat wel. Wanneer u meer finesses hierover wil weten, bestudeert u het dan verder zelf maar.

In de leer van Steiner gaan wij uit van het volgende standpunt: Alle weten van de mensheid heeft zijn waarde. In het weten van de mensen vinden wij zoveel punten, die geheel, of ongeveer gelijk zijn, dat wij aan kunnen nemen, dat zij waar zijn. De bewustwording van de mensheid maakt het ons dus mogelijk door onderzoek en vergelijking de waarheid van het menselijke zijn te vinden uit het weten van de mensheid. Nu gaan wij kijken op welke manier Steiner dit verwerkelijkt.

In de eerste plaats neemt hij aan, dat er een verband is tussen, en een harmonie met al het zijnde. Hij leert dit uit de openbaringen, die de mensheid zijn gegeven, de filosofieën van oude en nieuwere wijsgeren, uit de aanschouwing ook van de natuur. Hij zegt: Er is tussen alles een kenbare band. Wanneer die band bestaat, moeten wij steeds weer trachten die band te gebruiken om zowel ons eigen bewustzijn, als de bewustwording van anderen te bevorderen.

Dan komt hij tot de conclusie, dat men als mens niet met alle waarden in de natuur even harmonisch is. Hij behoort wel met alle bestaande waarden harmonisch te zijn, maar zijn eigen onvolmaaktheid belet hem dit. Zo zoekt een mens in de eerste plaats al die delen van de natuur, waarmee hij zonder meer in harmonie is. Hij zal dan trachten uit die harmonie een grotere bewustwording te putten, maar ook grotere levenskracht, betere gezondheid en wat meer geluk. Zo stelt Steiner bv., dat om een organische ziekte te genezen, het beste gebruik kan worden gemaakt van plantaardige geneesmiddelen. Naar mijn inzien doet hij dit zeer logisch. De plant is nu eenmaal gemaakt als voeding voor de hoger ontwikkelde dieren. Het menselijke lichaam heeft ook die hogere dierlijke eigenschappen. Dus moet men trachten om juist met de middelen, die de natuur de mens heeft gegeven, de mensheid te genezen. "Want" zo zegt Steiner, "juist die middelen zijn het beste aangepast aan de behoeften."

Verdergaande merkt hij op onder meer dat de natuur vaak kwaad met kwaad bestrijdt. Ook de mens gebruikt dit principe gedurende langere tijd reeds. Wanneer hij bv. in een prairiebrand zit, stookt hij immers een tegenvuur, om zich zo voor een vernietiging door de vlammen te behoeden. Steiner voert deze methode ook door ten opzichte van het menselijke lichaam en de menselijke geest. Hij gaat uit van het standpunt, dat in sommige gevallen het kennen van het kwaad voldoende is om het begeren naar kwaad, dat geestelijk een ziekte is, teniet te doen. Verder meent hij, dat wij door de wereld worden beïnvloed en op onze beurt zelf de wereld beïnvloeden. Om nu de gunstigste resultaten te verkrijgen, moeten wij dus niet alleen die wereld zo gunstig mogelijk beïnvloeden, maar ook zorgen, dat die wereld ons zo juist mogelijk kan beïnvloeden. Dat komt onder meer naar voren in zijn opvattingen over kleuren, over occulte en zuiver menselijke gebeurtenissen en belevingen.

Zo kan men zeggen, dat Steiner met zijn leer de grondslag heeft gelegd voor een juist gebruiken van het menselijke, zuiver menselijke, bewustzijn. Hij baseert zich steeds weer op het mens-zijn en het menselijke kunnen. Niet, dat hij de geest verwerpt, "maar", zo zegt hij verder, "wij moeten allereerst wel stellen: hier is de mens in zijn eigen wereld met zijn eigen mogelijkheden. Die mogelijkheden heeft hij niet van zichzelf zonder meer gekregen. Die zijn deel van het geheel, waartoe hij behoort. Zo moet hij die mogelijkheden in de eerste plaats gebruiken. Eerst daarna kan hij verder gaan denken over andere dingen."

Verder was Steiner ongetwijfeld een groot occultist. Hij kende de stellingen van de theosofie, maar heeft zich ook bezig gehouden met o.m. de stellingen van de kabbalistiek, chiromantie (handleinkunde; Red.) en andere mantiën (waarzeggerij e.d.: Red.). Hij was een hele knappe kop.

Daarom durfde hij zeggen: "Al deze dingen bestaan niet voor niets. Zij vormen een deel van het menselijk leven en het menselijk wezen. Zij zijn gebaseerd op een menselijke openbaring. Dan mogen wij hier de gevolgtrekkingen ook uit maken, dat, indien wij hieruit kunnen leren ons eigen milieu te kennen en te beheersen, wij daarna ook verder zullen kunnen gaan en deze openbaringen voor onszelf tot een geestelijke realiteit zullen kunnen maken."

Daarin had hij gelijk. Hij paste heel het leven aan aan een streven, dat zich baserende op stoffelijke normen, vooruit tracht te gaan naar een geestelijk waar en reëel beleven. Het klinkt u nu misschien even net alsof mijn voorganger weer aan het woord is, maar ik kan het heus niet anders zeggen. Steinerisme, of antroposofie is uiteindelijk niets anders dan een leer, waarbij je, beginnende met wat je hebt, tracht een geestelijk en stoffelijk kapitaal van kracht op te bouwen in de vorm van levensvreugde, gezondheid, veerkracht, maar ook in de vorm van geestelijke bewustwording.

De fout bij zijn leerlingen is dan ook alleen maar, dat men ook hier weer vaak in symbolen en dogma's vastloopt. Dat is niet de schuld van Steiner, ook al blijft hij hier en daar wel eens een beetje vaag. Het is eerder de schuld van de mens, die de consequenties van een dergelijke lering niet wil aanvaarden, dan wel niet over de middelen, verstandelijk zowel als andere, beschikt om na te gaan, in hoeverre al deze dingen juist kunnen zijn.

Daar hebben wij dan een kort beeld van de leer en het werk van Rudolf Steiner. U bemerkt wel, dat ik het in veel punten met hem eens kan zijn. Wanneer ik hier en daar mogelijk wat met hem van mening verschil, dan is dit iets, wat Steiner zelf reeds heeft voorzien. Hij zei, dat de persoonlijke ontwikkeling, gebaseerd op de stellingen, die hij naar voren bracht, voor mens en geest noodzakelijk was. Als hij er hier op het ogenblik bij zou staan, zou hij zeker zeggen: "Wanneer je je het recht voorbehoudt een persoonlijke mening te vormen, en daardoor met mij van mening verschilt, dan doe je niets anders dan wat ik geleerd heb en ben je in feite dus toch met mij eens." Dit is dan heel kort mijn mening hierover...

Opmerking: Ik had het graag wat uitvoeriger gehad.

Antwoord: Op een vrijdag moeten wij nu eenmaal rekening houden met alle dingen. Dus ook met de tijd, enz. Dan kom je er vanzelf wel toe om het zo kort en bondig mogelijk te zeggen. Geloof mij, de grondslagen heb ik hier alleen nog aan kunnen stippen. Wanneer wij het hele systeem zouden willen gaan uitwerken, dan zouden wij er een paar avonden aan kunnen besteden. Is er voldoende belangstelling, dan kunt u beter een hele avond wijden aan de antroposofie. Neem dat maar eens met het Bestuur op. Op een discussieavond bijvoorbeeld. Dan hebt u ook een spreker, die er nog meer vanaf weet dan ik. Mij lijkt dit de juiste oplossing.

Reactie: Ik ben u dankbaar, dat u het hiermee eens kunt zijn. Maar ik merk wel, dat het dogma ook hier dreigt.

Antwoord: Waar kent de mens geen dogma? Maar wanneer je zegt: ik wil mij bewust worden uit het weten van de mensheid en deel hebben aan alle krachten, dan moet je ook je eigen denken een ogenblik terzijde kunnen stellen, wanneer er een nieuwe leer, of een nieuwe invloed in je leven komt. Na dit verwerkt te hebben, kun je het dan met je eigen mening en denken gaan vergelijken. Maar helaas heeft ook menige antroposoof de gewoonte een tegenstander de mond te snoeren met een: "zo en zo is het, anders kan het niet, basta." Had hij toegehoord, dan zou hij wel hebben kunnen constateren, dat heel vaak de argumenten van de tegenstander niets anders zijn dan een verruiming van de argumenten, die hijzelf reeds als juist kent. Enfin, dat moet je leren.

Gaat u dan nu maar pauzeren. Ik dank u voor uw aandacht en hoop maar, dat u net zo tevreden bent met mij, als ik het zelf ben. Goedenavond.

ESOTERIE VOOR NIET-INGEWIJDEN

Goedenavond vrienden,

Wij zullen ook deze avond een beschouwing houden, die betrekking houdt met de esoterie. Nu is esoterie hogere wetenschap, bestemd voor ingewijden. Onder u zullen er ongetwijfeld zijn, die zeggen: maar wij zijn nog niet ingewijd... Maakt u zich maar geen zorgen. Ik zal vandaag trachten bepaalde dingen voor u te omschrijven. Hierbij zal ik voor hen, die kunnen begrijpen, bepaalde

dingen kenbaar maken, die voor anderen alleen aan te voelen zijn. Ik heb daarvoor een paar dingen gekozen, die de mens zelf onmiddellijk aangaan. Wat ik vertel is symbolisch. Tevens zal ik trachten aan elk symbool een duidelijke, zij het aan de oppervlakte blijvende, verklaring toe te voegen. Het beste lijkt mij wel de vorm van een beschrijving te kiezen.

Er is een duistere grot en daarin leeft een vonk, een enkele vlam zorgvuldig gevoed door de krachten, die leven in de grot. Deze vonk is het enige licht daar, het enige, dat daar het leven mogelijk maakt. Die grot is hoog, ontzettend hoog. Wanneer je omhoog kijkt, verliest de zoldering zich in de duisternis. Voor wie daar leeft, lijkt het wel, of deze ene grot heel de wereld is. Maar op een dag begon er iets te roeren in het vuur. De vonk begon te glimmen, te branden en te laaien. De vlam klom op. Sterker en sterker piekte zij omhoog naar het dak, dat nog in het duister verborgen was. Degenen, die rond het vuur zaten, schrokken zeer. Zij meenden: zonder demon kan dit niet zijn en vielen roerloos op hun gezicht. De vlam klom verder. Een grote, stralende slang was het geworden. Een slang van vervlochten licht in vele kleuren als blauw en goud, die in jachtend stijgen omhoog kronkelde, soms weer krimpde tot een vonk, dan weer oplaaiende, feller en feller. Tot eindelijk de vlam met een ontzettende slag de zoldering beroerde. De rotsen brokkelden weg en de aarde verteerde. Het daglicht viel in de grot. Maar het vuur steeg verder. Stijgende beroerde het nu de hemel. Aan de hemel nu openbaarde het zich als een nieuwe zon. Een zon, die wortelde in de aarde, in het ingewand van de aarde, waar duistere schepsels van het ogenblik hun kort en droevig bestaan voerden. Maar het licht, dat steeg, bracht ook licht in deze duisternis, bracht de kennis van een nieuwe wereld. Ver boven alle wereld, die deze wezens konden begrijpen echter zetelde het licht zelf; zon en toch wortelend in de kern van de aarde tegelijk.

U vraagt zich misschien af, wat dit eigenlijk betekent. De grot is de mens. Uzelf. In u is de bron van Kracht en ergens diep in uw wezen zit het vreemde orgaan, dat aan alle omgeving steeds weer krachten, energieën onttrekt. Een orgaan, dat zich voedt met al wat de omgeving maar aan godgeschapen levensenergieën toevoert. In u blijft het duister. Het levensvuur ligt in u besloten en kan niet tot uiting komen. Wanneer echter het vuur wordt gevoed door u en steeds verder de vlam kan stijgen, wordt ook steeds meer en meer van uw leven u geopenbaard. Toch blijft die eigen wereld, al is zij ook onthuld, nog besloten en klein. Zelfs daarin kunt u uzelf echter niet altijd een weg vinden, want soms openbaart het licht u iets, waarvan u zegt: nee, dat (kan/wil) ik nog niet zien... Toch, of u wilt of niet, de vlam van het leven klimt voort. Telkenmale laait zij hoger op, tot de kracht als een vurige slang geheel uw wezen gaat doortintelen, ja, uiteindelijk ook de kern van uw denken, de hersenen zelf beroert. Dan leef je een ogenblik temidden van vreemde glans in hoge spanning. Dan lijkt het net, of heel de wereld in elkaar stort. Wanneer de Levenskracht zich heeft geopenbaard door heel je wezen, wanneer je de verborgenheden in de grot van je eigen bestaan kent, is dit je echter niet meer voldoende. Je wilt ontsnappen uit die grot, omhoog stijgen naar een andere, nieuwe wereld, die groter mogelijkheid, groter zekerheid kent, nieuwe beleving brengt en nieuw Licht. De Levenskracht in jezelf geboren, de Levenskracht, die Bron is van geestelijk en stoffelijk bestaan tegelijk, heeft zich door heel uw wezen omhoog geworsteld en doorbreekt eindelijk ook uw beperkt bewustzijn van de wereld. Het is, als wordt u de schedel doorboord. Een vlijmende pijn, een verblindend Licht. Je weet niet meer, of je ziet, of niet ziet, of je hoort, of niet hoort. Er volgt een tijd van grote verwarring. Maar wanneer dan ook de tijd van rust komt, ligt er een geheel nieuwe wereld voor je open.

Voor elke mens komt er een ogenblik, dat hij uit de duisternis van de grotten van het leven breekt en zich een nieuwe weg, een nieuwe bezigheid zoekt, zoekt naar meer mogelijkheden. Voor velen is dit het ogenblik, dat de mens op aarde de dood noemt. Maar voor de bewuste komt het eerder. Want denk niet, dat, wanneer het innerlijke vuur breekt door de beperkingen van de stof en nieuwe werelden en nieuw bewustzijn geeft, de stofwereld niet meer voor u kan bestaan. Onze grot blijft lang voor ons bestaan. Lang nog is zij een voornaam deel van onze wereld. De bewuste, de ingewijde, kent de fasen van bestaan, die liggen tussen dood en leven. Hij kent dood en leven gelijk. Hij weet, dat de dood slechts een andere wijze van leven is, als een andere wereld, een tweede aarde. Maar, zich geheel van die nieuwe wereld en werkelijkheid bewust, grijpt hij naar het duister, naar beneden. Want hij leefde niet alleen in die grot. In die grot leeft de mensheid, waarvan hij deel was. De grot van de stof omvat heel de wereld, die werd gekend. En Licht en

Kracht brengen is de taak van een ieder, die los kon komen uit de sombere benauwing van stofgebonden bestaan en de Geestelijke Waarheid heeft ontdekt.

Maar zelfs dan gaat het leven verder. Nauw(elijks) heb je een nieuwe wereld gevonden en haar Leven en Licht leren aanvaarden, of de begrenzing wordt al weer duidelijk. Het Licht, dat in je is, drijft je verder. Altijd verder. Een vurige slang die stijgende uit de diepten van de materie, uiteindelijk de wereld beroert van de meest zuivere Geest. Zij groeit, die slang, een boom lijkt zij misschien, een Levensboom. Want alle leven wortelt in de stof.

Toen God ons geschapen had, kenden wij de stof niet, maar evenmin kenden wij onszelf. De tijd is verder gegaan. Wij hebben steeds meer van onszelf leren kennen. Maar de wortels van ons weten, ons groeien, ons bewustzijn, voeden zich uit de materie. Materie is de bron van het weten. Materie heeft de mens geleerd, wie hij is, hoever zijn wezen reikt, maakt het hem mogelijk te zoeken naar het antwoord op de vraag: Wat ben ik?

Ga je geestelijk groeien, dan zijn er duizend mogelijkheden. Vandaar dat wij zeggen: de bewuste is als een boom op een zonnige middag. In zijn schaduw bergt hij veel leven, dat anders te gronde zou gaan. Zijn gedachten zijn als takken, die zich uitstrekken en een dak vormen van een kleine wereld, waarin veel leeft, dat zou sterven in het felle licht van de zon. Als een boom reikt hij met zijn top naar de wolken, maar zetelt met zijn wortels in de aarde. Denk nu niet, dat dit alleen maar een poëtisch (voor)beeld is. Integendeel. Degene, die bewust is, stijgt zo zeer, dat hij uiteindelijk een verbinding vormt tussen de Hoogste Hemelen en de aarde. Maar wie niet bewust is, kan zich vaak voor de schokken van een al te felle bewustwording hoeden, wanneer een ingewijde zijn leraar en meester is. Daarom weet wel, dat ook het Licht van de Geest vaak haast dodelijk is, wanneer het niet getemperd is. Maar in de juiste mate beleefd, wordt het tot een nieuwe en hoge bewustwording.

Wij moeten ons niet teveel voorstellen van een losbreken uit onze eigen wereld zonder meer. Er was eens een goudvis, die woonde in een ronde, gouden kom. Voortdurend zwom zij in het rond, staarde naar de wereld buiten en verzuchtte: "Wanneer zal ik eindelijk mijn gevangenis verlaten?" Op een dag echter hoorde het noodlot die verzuchting. De kom brak en heel de begeerde andere wereld lag open voor de goudvis. Maar zij beleefde haar niet. Want het water ontbrak haar daar. En dat was voor haar een levensbehoefte. Indien deze vis alleen tevreden geweest was met waar te nemen, hoeveel zou zij niet gehoord, gezien en geweten hebben. Hoe groot zou haar bewustzijn niet geworden zijn. Maar voortijdig wilde zij zelf treden in deze andere wereld. De vervulling van haar wens betekende voor haar tevens een uitblussing van haar Licht, een sterven.

Menige mens, menige geest is als deze vis. Zwemmende in de beperking van eigen wereld, zoeken zij uit te reiken naar andere werelden, ander bewustzijn, ander weten. Zo iemand vlecht zich een beeld over hoe het wel zou zijn, wanneer alle geestelijke krachten nu de zijne zouden zijn. Men denkt dan begerig na over de mogelijkheden van een weten, dat tijd en ruimte overbrugt en eeuwige waarheden onthult. Zo iemand droomt altijd maar weer, denkt altijd maar weer na over alles, wat er buiten zijn bereik ligt. Hij begrijpt niet, dat in deze Hoge Wereld zijn "Ik" nog niet bewust kan leven. Tussen die vis in het water en de mens, die leeft in de lucht, liggen veel trappen van ontwikkeling. Tussen de geestelijk bewuste en degene, die voor het eerst begint enig geestelijk bewustzijn te ontplooien, ligt een even groot verschil. Veel trappen van ontwikkeling zal men moeten bereiken, voor men in staat is de grote Geestelijke Wereld, die men al snel aanvoelt en leert kennen, ook werkelijk kan beleven. Zeker vraagt het veel fasen van ontwikkeling voor men in staat is zich zonder gevaar, of schade daarin te bewegen, daarin te leven, daar vrij te zijn. Wie te vroeg hiernaar grijpt, wordt het voortschrijden tot een dood een terugval tot grotere beslotenheid dan men kende. Maar wie weet deze grote Geestelijke Werelden te aanschouwen, zal, trap na trap stijgende, ervaringen met zich dragen en zo zich een steeds groter bewustzijn scheppen.

Er bestaat een kleine verhandeling, die werd geschreven rond het jaar 1790. Hierin beschrijft een ingewijde ogenblikken van zijn eigen dood. Hierbij maakt hij opmerkingen, die voor u ongetwijfeld interessant en belangrijk zijn.

"Toen ik voelde, dat de doodsengel mij naderde, bereidde ik mij voor om te sterven. Maar mijn wereld veranderde niet. Slechts het vuur, dat mij kwelde, (hij stierf op de brandstapel), werd mij tot een verkoeling. Achter het vuur lagen grazige weiden vol bloemen. Toen ik echter door het vuur deze wereld in wilde gaan zei de dood tegen mij: "Deze wereld voor de uwe, of voor

u het deelgenootschap in het vuur van de lichtende vlam die altijd verder gaat". Ik heb toen gekozen en meende, dat ik verheven zou worden boven allen. Maar zie, ik ben teruggekeerd. Dit, mijn handschrift, is het bewijs, dat ik mens ben gebleven. Toch ligt dit mens-zijn hoger dan de vrije, zonnige wereld, die door de vlam mij toelachte... "

Men moet betekenis en inhoud hiervan goed verstaan. Het geldt ook voor u. In sommige gevallen zou je het leven prijs willen geven om daardoor iets harmonischer, schoner, verhevener te kunnen bezitten. Maar zelfs, indien u uw ideaal verwerft, is het lang niet zeker, dat u daarbij werkelijk iets wint. Het is een grote kunst, zo zegt men wel, iets te winnen, dat een ogenblik van ware vrede geeft. Maar het is een kunst voortdurend zo te leven, dat het leven zelf een voortgaande en vreugdige bewustwording blijft.

Nu ga ik een paar spreuken lenen bij een goede vriend, die deze rubriek vaak voor u heeft verzorgd.

Wanneer de chrysantemum bloeit looft een ieder haar schoonheid, maar zij is een chrysant en blijft dat, ook wanneer zij zelfs nog geen knop heeft gedragen en haar schoonheid nog verborgen blijft.

Elk mens is een bewuste geest, ook wanneer het bewustzijn van die geest nog niet tot uiting is gekomen. Haar schoonheid van bewuste geest, ook al is haar wezen nog niet bewust, geopenbaard, is en blijft altijd aanwezig.

Wie zich beroemt op schoonheid, die hij niet bezit, is belachelijk. Wie zich terecht op zijn schoonheid beroemt, wekt afgunst. Doch wie schoon is, omdat het leven zelf schoonheid is, vindt zijn beeld weerkaatst in het Al. Het is geen kunst om te zeggen: "Ik wil beter zijn dan ik ben." Het is geen kunst jezelf geestelijk mooi te maken met behulp van allerhande onware kunstmiddelen. De grootste schoonheid, is die, die werkelijk blijvend is, is de schoonheid, die wordt geboren uit het leven zelf. Het heeft geen nut je af te vragen: hoe word ik goed, hoe kan ik beter zijn, of mij beter voordoen? Je moet je alleen afvragen: hoe kan ik zo goed mogelijk mijzelf zijn? Jezelf zijn is de grote kunst. Want wie geheel en waar zichzelf is, (noch) minder noch meer, is één met het Al. Dit Al bent u, en meer, in u leeft het Al en meer. Zo wees uzelf en ken de Kracht, die Al is. U denkt misschien aparte mensen te zijn, aparte wezens, maar in feite, al, wat u aanschouwt, leeft in u. Al, wat u kent, wat u kunt kennen, al, wat u aanvaardt en verwerpt, is deel van u. Het is de wereld, die in u leeft. Wanneer u in de wereld leeft, wees uzelf. Besef, dat wat u beleeft, wat u ziet, wat u doormaakt, deel is van uzelf, niet van een ander. Begrijp, dat het onrecht van de wereld het onrecht is uit uzelf en het geluk, dat u geschapen werd, het recht van uw eigen wezen (dat) voor u verwerkelijkt wordt. Begrijp het en u zult weten, in alle dingen leef ik en levend in alle dingen, zult u kunnen aanvaarden, het deelgenootschap van het grote Al, het Kosmisch Zijn.

De jonge magiër daalt naar de afgrond en strijdt met de zwarte draak. De rijpere magiër stijgt ten hemel en eet met de witte draak.

Maar hij, die bereikt heeft, daalt noch stijgt. Hij Is. Wanneer de mens zijn bewustwording begint, gaat hij allereerst het kwaad opzoeken. Het kwaad is hem het allereerst kenbaar. Rond zich ziet hij demonische dreigingen, het duivelse. Hij probeert het te overwinnen, overwint het misschien. Daarna keert hij tot zijn eigen wereld terug. Maar zelfs de overwinning betekent hem weinig. Dan meent hij: "Nu moet ik het goede zoeken." Hij stijgt omhoog. Hij zoekt het in de Hoogste Sferen. Hij ontruikt zich aan eigen wereld en bestaan en gaat gezamenlijk met de Lichte Krachten op tot nieuw beschouwen, tot nieuw beleven. Tot hij ontdekt, dat ook dit hem niet waarheid is, niet zijn wezen. Dan is hij zichzelf eerst. Hier ligt dezelfde wijsheid in als in de vorige spreuk. Je kunt niet zoeken in het diepe duister, of in het Hoogste Licht. Je kunt slechts zoeken en vinden in je eigen wezen. Wie niet in zijn eigen wezen de openbaring vindt van God, kan ze nergens anders ontdekken.

Nu voel ik mij toch geneigd een klein leerdicht aan te halen, dat uit een groep van esoterici stamt.

Ik ben aarde en ik ken de aarde.
Ik ben water en besef niet, waar ik vloeï.
Ik ben vuur en weet niet, wat ik verslind.
Ik ben lucht en weet niet, hoe ik vloeï (stroom).
Doch uit mij zijn geboren

de aarde en het vuur, het water en de wind.

Dit leerdichtje verdeelt de mensheid in verschillende klassen. Vreemd genoeg zet men hier het vuur onmiddellijk naast de lucht. De indeling is dan ook niet helemaal de gebruikelijke. Stelt u zich nu eens voor, dat u geboren wordt als aarde.

Aarde staat voor materie. Materie draagt een zekere onbewegelijkheid in zich. Het bewustzijn is klein en nauw, houdt zich aan vast omschreven wetten, kent geen werkelijke vrijheid.

Dan water. In het water wordt men door inwijding tot iemand, die eigen besluiten mag nemen, eigen wegen mag zoeken, zelf de verantwoording moet dragen, zij het alleen ten opzichte van zichzelf. Heeft hij dit bereikt, dan meent hij reeds veel te zijn, maar dan gaat hij over tot het vuur. Nu is het vuur een vernietigende kracht. Het bewustzijn "vuur" reinigt ons, ondanks onze vrijheid van wil, van alles, wat niet past in ons wezen, ons bestaan. Eerst wanneer ook dit is gebeurd, kennen wij de lucht.

Lucht is het element, dat de drie andere elementen omgeeft van alle drie ook deel uitmaakt. De lucht echter wordt omschreven als de wind. Het vreemde hiervan is, dat alle genoemde waarden elementen zijn en dus beperkt. De wind echter is geen element. Het is een beweging van de atmosferen.

Hiermede heeft men een grote wijsheid uitgedrukt. Wie de gang van de bewustwording volbracht heeft, wordt tot een beweging van de kosmos. Men is dus niet meer een vaststaand deel. Vandaar waarschijnlijk ook dat in het Oosten werd gezegd:

Wie al heeft bereikt en de troon der Goden heeft betreden, wordt tot een gedachte van de Algeest, niets meer, of Atman uit Brahman geboren, Brahman in Atman geopenbaard.

Wanneer je dus tot je werkelijke bestemming komt, is dit, volgens de esoterische geheimleer, niet een openbaring of beheersing, het is veeleer een verandering van je wezen. Men wordt een gedachte van de Algeest. Maar wat is dan een gedachte?

Men zegt: de gedachte is een vliedende kracht van de bewustwording. M.a.w. degene, die de hoogste bewustwording heeft bereikt, wordt tot wezen en bewustzijn van anderen. Hij doortrekt en beroert deze anderen en brengt hen zo tot dezelfde bewustwording, die hijzelf heeft ondergaan.

Nog een korte beschrijving. Er was eens een grote stad met duizenden inwoners. Beheerst door een koningin werkten zij, bouwden hun voorraadschuren. Een deel van de bevolking nu vloog dag na dag uit en zweefden ver weg, omdat er andere wezens waren, die een zoete drank schonken aan allen, die daarom kwamen. Deze stad nu was een bijenkorf. De bijen puurden de nektar, die de bloemen gaven. Wat was nu echter de werkelijke betekenis van hun streven? Geen onder hen wist het. Tot een van hen, dansend, alsof hij dronken geworden was, door een volheid van zon en wind, het volgende vertelde: "Ik kwam tot een bloem en zie, de bloem was één met mij. Zij zei mij: zonder u kan ik niet leven. Ik antwoordde: zonder u kan ook ik niet bestaan." Zo ontdekte hij één te zijn met de bloem. Zo voedt de bij zich en leeft uit de aarde. De andere bijen hebben gelachen en de volgende dag lag er één dode bij meer voor het vlieggat. Want bijen aanvaarden geen waarheid. Zij erkennen alleen eigen volk en eigen gewoonten.

Laat ons dit in het menselijke omzetten. Wanneer één onder u zegt: "Mensen, jullie kunnen niet alleen bestaan, zonder dieren en planten zijn jullie niets waard", dan lacht de hele mensheid erom. Wanneer een mens zou zeggen: ik eet de vrucht, zo ben ik door de vrucht één met de boom en door de boom met de aarde, ... dan komt hij in een gekkenhuis terecht. Toch spreekt hij de waarheid.

In de bijenkorf echter was echter een tweede bij. Deze zei niets. Doch wetende, dat de andere bij gelijk had gehad, vloog zij tot de bloemen en beschouwde deze als deel van eigen wezen. En geen bracht zo'n rijke oogst binnen aan stuifmeel en nektar, dan juist deze bij. Zo leefde zij geëerd tot de winter haar verzwakte en zij wist te moeten sterven. Toen eerst fluisterde zij tot de andere bijen: "Wie van de aarde vruchtbaarheid verlangt, moet zichzelf aan de aarde geven. Wil men, dat de bloem nektar schenkt, dan moet men ook de bloem helpen haar levensdoel te vervullen."

Zo is het ook voor u. U kunt wel denken, dat de wereld voor u is geschapen en bestaat, maar indien u zo denkt, verloochent u de grote kracht van de natuur.

Wie echter juist denkt, openbaart dit niet aan de wereld, doch puurt voor de wereld het goede, dat de aarde hen geeft. Men zal je om de rijke oogst eren, maar ook voor u komt een ogenblik, dat u weet: met deze wereld heb ik afgedaan... Dan streef je niet meer. Je leeft misschien nog wel, maar dan spreek je de waarheid, die je kent. Denkt de wereld dan dat je dwaas bent, dan hindert dat niet meer. Bezit je de ware wijsheid, dan spreek je niet tot de gewone mens, doch

slechts tot hem, die inwijding zoekt, fluister je iets van je geheim, dat je slechts aan anderen ingewijden geheel kunt openbaren. Hoe hoger je stijgt, hoe meer men echter metterdaad zijn bewustwording uitdraagt aan anderen. Op de duur echter maakt het bewustzijn het moeilijk nog in de vorm van "mens" een taak onder de mensen te vervullen. Zij gaan dan op in Licht en keren zij al terug onder de mensen, deze Verlichten, dan kunnen zij geen leed meer voor zich erkennen, doch slechts lijden om anderen, die nog geen bewustzijn bezitten. De ingewijde zal weten, wat ik u alles hiermede heb gezegd. De zoeker zal het misschien vermoeden. In ieder geval: ik heb u wijsheid genoeg gegeven en geef u over aan de volgende spreker. Goedenavond.

HET SCHONE WOORD

DE NAR

Zie, de nar, met zijn schellen, hij duikelt en springt,
Hij lacht wat, hij krijst wat, hij danst en zingt.
Zo scheppen de narren de lach in de nacht,
Maar daarachter verborgen, schuilt heel vaak een klacht.

Hij spreekt de vorst de waarheid toe, terwijl hij voor hem staat,
En wijsheid, achter het schertsend woord, zich even voelen laat.
Op aarde was het vaak de dwaas, die ons de wijsheid bracht.
De wijze, die slechts wijsheid spreekt, wordt door de mensheid niet verstaan.
Zijn woorden verklinken in het Niet en hij moet verder gaan.

De wijze, die waardig in wijsheid besluit, is alleen, als een monnik op een berg.
De wijsheid, die de mensheid verstaat, spreekt de nar, een misvormde dwerg.
De nar is de wijze, die de werkelijkheid kent,
hij spreekt woorden, die ieder verstaat.
Hij is het, die lachend de dwaasheid verslaat,
U uzelf laat zien, hoe u bent.

Zijn spot verbergt achter grollen heel vaak de geestelijke werkelijkheid.
De mens, die gewichtig de wereld doorgaat, beseft zijn rijkdom niet,
Omdat hij niet lucht, zon en lach, als de grootste rijkdom ziet.
Zo gaat hij aan het werkelijke leven voorbij.
Maar de dwaas kent de waarheid,
En geniet, wat God geeft, lijkt een nar, maar is werkelijk vrij.

"De dood", sprak de dwaas eens, "gaat niemand voorbij, wij moeten allen gaan.
Waarom zou ik voor dood en graf eerbiedig stille staan?"
Toen de dood kwam en zeide: "Kom, nar, ga nu mee", toen lachte de dwaas
En zei: "Ik heb daarmee vree. Ik ga verder met u op 's levens reis."
De mens, die het hoorde, hij noemde hem dwaas,
Maar de nar was gelukkig en wijs.

(aanmerkelijk verkort).